

kat, Árpád-kori szórvány leleteket és kora újkori (17. sz.) tanyahelyet regisztráltunk (10. lh.). A *Homokos-dűlőben* bronzkori, szarmata, Árpád-kori és kora újkori felszíni telepnyomokra utaló leleteket gyűjtöttünk (11–13., 18. lh.). A *Botos-tanyán* szórvány újkori cseréppipát találtunk (14. lh.). Az *Árpád-telepen* őskori (rézkori?), népvándorlás kori és újkori felszíni telepnyomokat figyeltünk meg (15–17., 21–22. lh.). A *Búzakalász TSZ* földjén újkori (18–19. sz.) felszíni telepnyomokat regisztráltunk (19–20. lh.). A *Patika-dűlőben* egy 300×250 m kiterjedésű, Ny-K irányú dombon szarmata (4–5. sz.), gepida, avar és késő Árpád-kori telep felszíni nyomait találtuk (23. lh.). A *Kőrösi-dűlőben* bizonytalan (őskori vagy népvándorlás) korú és szarmata telep felszíni nyomait regisztráltuk. A leletek gyér intenzitással kerültek elő (24–25. lh.).

Munkatársak: Bujdosó Anikó, Jenei Anita, Lajkó Orsolya, Sultis László.

BÉRES MÁRIA

282. Tiszakeszi, Rigós

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) I

2001. június 16-án az alföldi újkőkori telek légi régészeti kutatása során, Tiszakeszi községtől kb. 500 m-re északra, a Rigós-patak déli partján, különböző vetési idejű és állapotú gabonátlábkban pozitív növény-elszíneződéseket figyeltünk meg. A 10–15 m széles, gyűrű alakú jelenséget egy 130–150 m átmérőjű körárok (földvár?) okozhatja, amelynek kora ismeretlen.

A kutatást a Felsőoktatási Kutatási és Fejlesztési Pályázat (0198/2000) támogatta, a repülővezető Talabos Gábor volt.

CZAJLIK ZOLTÁN

283. Tornyiszentmiklós, Nagyszegi-dűlő

(Zala megye) R, B, Kk

A részletes jelentést lásd a 47. oldalon.

P. BARNA JUDIT

284. Törökbálint, Tópark

(MRT 7. k. 36/1. lh.)

(Pest megye) B, V

A régóta ismert lelőhelyen 1995 óta végeznek régészeti feltárásokat a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságának munkatársai, 2001-ben három cég építkezett a területen. A nagy kiterjedésű lelőhelyen az idei feltárási helyszínek között több száz méter a távolság, a két legtávolabbi terület között 6–700 méter.

Az ASTRA cég először 1996-ban építkezett a lelőhely északnyugati részén, most a meglévő épületektől északnyugatra, a 3301/1. hrsz. területen egy újabb épületet és parkolót építettek. Az építési területen öt régészeti objektum került elő, ezek közül az 1. sz. és a 4. sz. újkori beásásnak bizonyult.

A 2. sz. objektum tüzelőhely volt, benne paticcsal, hamus folttal, kerámia-, szarvasagancs és állatcsont leletekkel, többek között egy égett állatfoggal. A 3. sz. objektum, egy kisméretű gödör betöltéséből előkerült leletek közül egy díszített urna hastöredéke, és egy tál peremtöredéke említendő. Az 5. sz. objektum mély, nagyméretű, mintegy 7×7 méteres gödör, melyben volt egy paticsos tűzhely, körülötte sok kerámiával, pl. behúzott peremű tál, ujjbennyomásos lécdíszes edény, függőleges oldalú edény és felhúzott, gombbal díszített fülű (szkíta jellegű) korsók töredékei. A kerámián kívül egy vas fibulatú (?) és állati bordából készített, két végén irdalt munkaeszköz is előkerült, melyhez hasonlóak a lelőhely több objektumából már nagy számban ismeretek. A gödörből több egyedhez tartozó szarvasmarha koponya- és egyéb vázrészek is előkerültek.

A 6. sz. objektumból, mely kb. 2×3 méteres, kétrészes gödör volt, patics, salak, állatcsontok és kerámialeletek kerültek elő, többek között behúzott, síkzott peremű tál peremtöredéke, ferde bevagdosásokkal díszített, lécdíszes edény oldaltöredéke. A leletek közül megemlítendő még egy ép és egy töredékes, átfúrt, lapos „agyagpogácsa”.

A SCHAKO cég építési területe (hrsz. 3301/25) a lelőhely közepén helyezkedik el, ezért sok objektumra számítottunk. Ezzel ellentétben a telek közepén nem voltak objektumok, csak az északi, keleti és déli részen. Ennek oka az lehetett, hogy mint a nyugatról szomszédos telken is, az eredeti felszín a terület közepén magasabb lehetett, azt a SASAD itt működő kertészeti részlegének tevékenysége miatt eldózerolták, így az itt esetleg meglévő, sekélyebb régészeti objektumok megsemmisülhettek. A területen elhelyezkedő régészeti objektumok házak, gödrök voltak, valamint egy kút és egy csontvázas sír. A kutat a lehumuszolt nyelési szinttől mintegy 4 méter mélységig tudtuk feltárni. Ebben a mélységben már alig volt leletanyag, nem voltunk messze a kút aljától, de a magas talajvíz miatt a kút vízszintje állandó utánpótlást nyert, fel kellett adnunk a feltárást. A kút a nyelési szinten amorf foltként jelentkezett, később metszete kerek, majd négyszögletes lett. Belseje sem fával, sem kővel nem volt kirakva. A bontás biztonsága miatt készítettünk egy fa zsálatatot, melyet fokozatosan csúszlattunk lefelé a munka folyamán. Leletei, a kerámia-töredékek és állatcsontok mellett orsógombok, pattintott kőeszköz, fenőkö, vassarló és egy kisméretű, kerek agyagpecsétlő voltak.

A 2. sz. objektum sír, a kerek sírgödörben a zsugorított váz mellett nagyméretű edényeket helyeztek el.

A 3. sz. objektumot, egy házat egy, az újkorban beletöltött gödörrel megrongálták. Leletei között a sok durva és díszkerámián, valamint az állatcsontokon kívül több orsógombot, egy-egy fenőkövet, lapos bordaasztalt és agancsból faragott, félkész zablapálcát(?) is találtunk.

A 4–10. objektumokból, a különféle rendeltetésű gödrökből kerámia (durva és dísz), állatcsont és több orsógomb került még elő.